

ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG
Cím: 1139 Budapest Teve u. 4-6. 1903 Bp. Pf.: 314/15
Telefon: (06-1) 443-5573 / 33-104,
Telefax: (06-1) 443-5733 / 33-133,
E-mail: orfktitkarsag@orfk.police.hu

Szám:

Tárgy: alapjogot érintő rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása

Előadó:

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva Panaszos által előterjesztett panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panaszt az előállítás időtartamának meghosszabbítására vonatkozó tájékoztatás elmaradásának tekintetében a panasznak

h e l y t a d o k,

minden egyéb tekintetben a panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdés e) pontjára, valamint a 109. § (1) bekezdés a) pontjára – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (1255 Budapest, Pf.: 117.) – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 330. § (2) bekezdése, Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) ,panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület (tájékoztatásul)
- 3) Rendőr-főkapitányság vezetője (tájékoztatásul)
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

Panaszos a Panasztestülethez elektronikusan terjesztette elő panaszát, melyet egy esetben kiegészített. A panaszbeadvány az alábbiakat tartalmazza.

A Panaszos beadványában előadta, hogy *-n * óra * perc és * óra * perc közötti időben a saját tulajdonú ingatlana bejárata előtt fizikai támadás érte, ezért bejelentést tett a 112-es segélyhívó számon, valamint e-mailben is. A kikerülő rendőrök a lakásából kihívták, meghallgatták, majd közölték vele, hogy be kell mennie velük a rendőrkapitányságra. A járóautóban ülve tudta meg, hogy csak őt viszik be és állítják elő, míg a támadói szabadon bemehetnek meghallgatásra. Ekkor még azt gondolta, hogy a további támadások elkerülése miatt gondoskodtak védelméről ilyen módon a rendőrök. A rendőrkapitányságra érve szembesült azzal, hogy személyi szabadságot korlátozó intézkedést fogatosítottak vele szemben. Feltételezte, hogy a feljelentése elolvasása után ezt a tisztességtelen eljárást felfüggesztik és meghallgatását követően hazamehet, mivel megítélése szerint egyértelmű volt a vétlensége. Ezzel szemben 9 órát töltött „áldozatként” egy zárkában, ahonnan bilincsben, vezetősáron mehetett csak mosdóba, a támadói előtt elvezetve.

A Panaszos sérelmesnek tartja, hogy önkényesen, érthető indok nélkül meggyanúsították, bűnözőként kezelték, és miután látható volt, hogy az elhamarkodott, alaptalan döntés folyamán törvénytelen intézkedést fogatosítottak, semmilyen lépést nem tettek annak rendezésére.

A támadóknak lehetőséget biztosítottak, hogy a védtelenül hagyott családját megtámadják. Ezzel az eljárással félelmet keltettek benne és környezetében, mivel egy személyét ért, „*tülerőben lévő támadók által elkövetett*” tetteles támadással szemben jogos védelem miatt személyi szabadságát korlátozták egy köztudottan az államot és a hatóságokat támadó szervezet tagjaival szemben. Félelmet keltettek benne, mivel támadói bármikor maguknak ismételen sérülést okozva feljelenthetik, amikor a felületes hatósági intézkedés miatt családja köréből, akár az ágyából kirángatva előállíthatják. Ezáltal családját, környezetét és őt is félelemben tartják, valamint a feszült helyzet miatt 3 éves gyermekének viselkedésében változást tapasztaltak.

A Panaszos észrevételezte, és hangsúlyozta, hogy a hatóság számára csupán „*lehetőség*” az előállítás során a 8 órás személyi szabadságot korlátozó intézkedés, amelyet „*indokolt*” esetben további 4 órával hosszabbíthatnak meg. Az intézkedést végrehajtó Rendőrkapitányság a maximális ideig tartotta fogva, és a rendelkezésre álló idő meghosszabbításáról nem tájékoztatták. További sérelme, hogy az „*átkos időkből*” ismert nyilvános megszégyenítésben részesült, mivel az életkörülményéből, az időközben hazaérkező ismerősei előtt szállították el rendőrautóban a lakásáról, majd késő éjjel egy szál pulóverben kitétték az utcára 8 km-re a lakásától az esőbe, ezáltal vagy megbetegedésnek vagy jogosulatlan tömegközlekedési jármű használatnak kitéve őt.

A Panasztestület felhívására a Panaszos panasz kiegészítésében előadta, hogy vele szemben a Rendőrkapitányság az alábbi eljárásokat fogatosította: előállítás, gyanúsított kihallgatás, rabosítás, illetve az előállítás időtartama alatt, az előállító helyiségben tartózkodása alatt (* óra körül) azt tapasztalta, hogy „két személy a kukucsálón benézve, poénkodva és

vihorászva hangosan megjegyezték, hogy EZ A GARÁZDA!”. Ezt a kijelentést és eljárást a Panaszos beadványában visszautasította.

A panasz kiegészítésében sérelmezte továbbá, hogy felesége telefonon keresztül felvette a kapcsolatot a Rendőrkapitányság ügyeletes tisztjével, aki * óra * perc körüli időben azt a tájékoztatást adta részére, hogy rövidesen kihallgatják, de nem tud azzal foglalkozni, hogy kézsérülésével nem tudja 2,5 éves gyermeküket egyedül ellátni, *„de nyugtassa meg – mert biztosan megérti –, hogy mi a helyzet és legfeljebb kicsit csúszni fog a fűrdetés.”*

Panaszos ebben a beadványában megismételte az első panaszában foglaltakat, ám mivel az többletinformációt nem tartalmazott, ezért annak ismertetésétől eltekintettem.

A Panaszos a vele szemben foganatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatban – panaszja és annak kiegészítése szerint – az alábbiakat sérelmezte:

1. személyi szabadságot korlátozó intézkedést (előállítást);
2. az elhúzódo előállítást és az előállítás időtartamának meghosszabbításáról szóló tájékoztatás elmaradását;
3. kényszerítő eszközök (bilincs) alkalmazását az épületen belüli kísérés során;
4. rendőrök megjegyzését, mely szerint poénkodva és vihorászva hangos megjegyzést tettek rá;
5. hazaszállításának elmaradását;
6. gyanúsítottként történő kihallgatását;
7. felesége téves tájékoztatását az ügyeletes tiszt részéről.

A Panasztestület hivatkozott állásfoglalása szerint a rendőri intézkedés érintette a Panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye IV. cikkében foglalt személyi szabadsághoz, valamint a XXIV. cikkben foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, és a II. cikkben foglalt emberi méltósághoz való jogát.

A Panasztestület eljárásban megállapította, hogy a bejelentés tartalma miatt a rendőrségnek fennállt az intézkedési kötelezettsége, azonban nem valósult meg tettenérés, viszont fennállt a bűncselekmény elkövetésének a gyanúja, így az előállításához szükséges jogalap birtokában került sor és megfelelt az arányosság követelményének is, ezért nem sérült a Panaszos személyes szabadsághoz való joga.

Ugyanakkor a helytelen jogalap megjelölése miatt sérült a tisztességes eljáráshoz való joga, illetve szintén sérült a Panaszos személyes szabadsághoz való joga az előállítás időtartama miatt. A Panaszos hazaszállításának elmaradása miatt viszont a Panasztestület nem állapította meg a Panaszos emberi méltósághoz való jogából levezethető testi épséghez való jogának sérelmét.

A Panasztestület megítélése szerint az alapjogsérelem elérte a súlyosság azon fokát, amely indokoltá tette a panasz megküldését az országos rendőrfőkapitánynak.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján a Panasztestület által lefolytatott vizsgálatot követően – súlyos alapjogsérelem esetén – a panaszt az országos rendőrfőkapitány bírálja el.

II.

A Ket. 50. § (1) bekezdésében foglalt tényállás tisztázási kötelezettségének keretében a hatóság az alábbi bizonyítási eszközöket szerezte be:

- panaszbeadványa;
- panaszkiegészítés;
- Rendőrőrs jelentése elfogás végrehajtásáról;
- Nyilatkozat előállított személy előállító helyiségben történő elhelyezésekor a szóbeli tájékoztatás megtörténtéről, hozzátartozó, egyéb személy értesítéséről és az írásos tájékoztatók átvételéről;
- nyomtatvány az előállító helyiségben elhelyezett fogvatartott személyről;
- Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály igazolása a rendőrségi előállítás időtartamáról;
- küldési napló;
- Alosztály záradék az ügyben keletkezett személyes szabadságot korlátozó jelentéshez elnevezésű irat (határozat az előállítás időtartamának meghosszabbítására adattartalommal);
- Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály elektronikus aktája;
- Panaszos által az előterjesztett panaszbeadvány;
- Ügyészség határozata.

III.

A rendőri intézkedés elleni panasz kivizsgálásakor vizsgálat tárgyává tettem, hogy valamennyi panaszosi sérelemre kiterjed-e a hatásköröm.

6. A Panaszos sérelmezte a gyanúsítottként történő kihallgatását.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdés szerint: *„Akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint*

*a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy
b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kiletétől függően*

*ba) az országos rendőrfőkapitány,
bb) a belső bűnmegelőzési és büntetőrendészeti feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy
bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója bírálja el.”*

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 195. § szerint:

„195. § (1) Akire nézve az ügyész vagy a nyomozó hatóság határozata közvetlen rendelkezést tartalmaz – ha e törvény kivételt nem tesz –, a határozat ellen a közléstől számított nyolc napon belül panasszal élhet.

A Be. 196. § (1) bekezdés szerint:

„(1) Akinek az ügyész vagy a nyomozó hatóság intézkedése vagy intézkedésének elmulasztása a jogait vagy érdekeit közvetlenül sérti, az a tudomásszerzéstől számított nyolc napon belül panasszal élhet.”

A belügyminiszter irányítása alá tartozó nyomozó hatóságok nyomozásának részletes szabályairól és a nyomozási cselekmények jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítésének szabályairól szóló 23/2003. (VI. 24.) BM-IM együttes rendelet 140. és 141. §-ai szerint:

„140. § A panaszt írásban vagy szóban lehet előterjeszteni. A szóban előterjesztett panaszt jegyzőkönyvbe kell foglalni.

141. § A nyomozás során a panaszt a határozatot hozó, az intézkedést foganatosító, illetőleg az intézkedést elmulasztó nyomozó szervnél célszerű előterjeszteni.”

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapítottam, hogy a Panaszos gyanúsítottként történő kihallgatása során panaszt tett, melyet az Ügyészség elbírált.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján jelen eljárás tárgya kizárólag az Rtv. IV., V. és VI. fejezete által szabályozott rendőri intézkedésekkel szembeni panaszok elbírálása lehet. A büntetőeljárás megindulását követő eljárási cselekményekkel összefüggő panaszok elbírálására a törvényességi felügyeletet gyakorló ügyészség rendelkezik hatáskörrel, a Ket. keretei között ezek alapján nincs törvényes lehetőség, ezért e panaszpontok vizsgálatát mellőztem.

A Panaszos által előterjesztett gyanúsítottként történő kihallgatás elleni panasz – a hivatkozott törvényi rendelkezésekre tekintettel – hatáskör hiányában nem bírálható el, ezért a jelen határozatban foglalt döntés arra nem terjed ki.

7. A Panaszos sérelmezte felesége téves tájékoztatását az ügyeletes tiszt részéről.

Az Rtv. 92. § (2) bekezdés szerint:

„(2) Akinek az intézkedés jogát vagy jogos érdekét érintette, panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez.”

A Panaszos beadvány kiegészítésében sérelmezte, hogy feleségének téves tájékoztatást adott az ügyeletes tiszt kihallgatásáról, illetve arról, hogy mikor engedik haza.

Tekintettel arra, hogy ennek a cselekménynek nem a Panaszos, hanem felesége az érintettje, aki azonban ebben a tekintetben nem terjesztett elő önálló panaszbeadványt, illetve ebben a vonatkozásban képviseleti meghatalmazást sem csatolt és jogos érdeksérelmet sem valószínűsített a Panaszos az eljárásban, ezért – figyelemmel a hivatkozott törvényi rendelkezésre – a jelen határozatban foglalt döntés arra nem terjed ki.

IV.

A tényállás minden részletre kiterjedő tisztázása érdekében a lefolytatott közigazgatási hatósági eljárás során a Panaszos az általa előterjesztett panaszban, majd a Panasztestület felhívására előterjesztett panasz kiegészítésében megfogalmazott állításokat alátámasztó bizonyítási indítványt, nyilatkozatot, illetőleg egyéb bizonyítékot a hatóság részére nem szolgáltatott. Az eljárás során – az intézkedő rendőrök által tett jelentésekben foglalt nyilatkozatokon túl – egyéb bizonyíték nem merült fel, ugyanakkor a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján eleget lehetett tenni a Ket. 50. § (1) bekezdésben előírt tényállás tisztázási kötelezettségnek.

Ezek alapján a Pp. 195. § (1) bekezdése szerint, a rendőri jelentés közokirati jellegére tekintettel, az abban foglalt tények ellenkezőjére vonatkozó bizonyíték hiányában, döntésem

meghozatalánál a rendőri jelentésekben foglaltakat vettem alapul. Ezen álláspontom kialakításánál figyelemmel voltam több korábbi bírósági ítéletre és döntésre¹ is.

V.

A tényállás teljes körű tisztázása szempontjából kiemelt jelentőséggel bírnak a Panaszossal szemben történt intézkedés alább részletezett előzményei, amelyek a II. részben felsorolt bizonyítási eszközök alapján kerültek megállapításra.

Mindezeket figyelembe véve a Panaszos által megfogalmazott kifogások vonatkozásában álláspontom a következő:

1. A Panaszos sérelmezte személyi szabadságot korlátozó intézkedést (előállítást).

Az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja szerint:

„(1) A rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt,

a) akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek;”

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 28. § (1) bekezdés szerint:

„(1) A rendőr a szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt a tettenérés helye szerint illetékes, szükség esetén a legközelebbi általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szervhez állítja elő.”

A büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 339. § (1) bekezdése szerint:

„(1) Aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

[Garázdaság]

A Btk. 164. § (1) bekezdése szerint:

„(1) Aki más testi épségét vagy egészségét sérti, testi sértést követ el.

(2) Ha a testi sértéssel okozott sérülés vagy betegség nyolc napon belül gyógyul, az elkövető könnyű testi sértés vétsége miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Ha a testi sértéssel okozott sérülés vagy betegség nyolc napon túl gyógyul, az elkövető súlyos testi sértés büntette miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

[Testi sértés]

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 170. § szerint:

„Aki olyan kihívóan közösségellenes magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, szabálysértést követ el.”

[Garázdaság]

¹ Pl.:

1/2004. Büntető jogegységi határozat,
BH2009. 230,

Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 9.K.27.173./2013/7. számú ítélete.

Az elfogás végrehajtásáról szóló jelentés szerint *-n, * óra * perckor a * utca kereszteződésénél megjelentek az ügyeletes utasítására, a Rendőrőrs járőrei, mivel onnan garázdaságról tettek bejelentést.

A bejelentéssel kapcsolatban fellelhető küldési napló alapján megállapítottam, hogy a bejelentést a rendőri jelentésben megnevezett személy tette *-n, * óra * perckor a Rendőr-főkapitányság ügyeletére, miszerint * utca sarkán a barátjával kint az utcán álltak, néztek valamit, amikor az egyik lakásból kijött egy férfi és bántalmazta. Kezén, fején horzsolások keletkeztek, mentőt nem kért. A bántalmazó visszament a lakásba, ő a helyszínen várta a rendőri intézkedést.

A helyszínen felvették a kapcsolatot a bejelentővel és annak barátjával. A bejelentő elmondta, hogy a fenti napon * óra *perckor a * szám alatt lakó Panaszos az ingatlana előtt, a * utcában megszólította, majd figyelmeztette őket, hogy minél hamarabb hagyják el az utcát, mert különben kijön az ingatlanja udvaráról és megveri őket. Ezt követően a Panaszos kiment az utcára, ahol szóváltást követően többször arcon ütötte a bejelentőt, majd miután az ütésekkel követően a földre zuhant megrugdosta.

Az intézkedő rendőr az ügyeleten keresztül mentőt kért a helyszínre, mivel a bejelentő arcának jobb felén és bal kézfején felületi sérülés volt látható, valamint fej-és lábfájdalmakra panaszkodott.

A mentőszolgálat gépkocsija * óra * perckor érkezett a helyszínre, ahol annak személyzete megvizsgálta a bejelentőt, majd arról tájékoztatta a rendőrt, hogy a sérülések 8 napon belül gyógyuló felületi hámsérülések. A sérült bejelentő helyszíni ellátásról lemondott, a további orvosi vizsgálatokra a későbbiekben kívánt elmenni, ezért őt a helyszínen hagyták.

Ezt követően került sor a Panaszos felkutatására, akit személyazonosságának igazolására szólították fel, mely kötelezettségének eleget tett. Elmondta, hogy a két személyt valóban megszólította az ingatlana udvarából, a * utcában, mivel a ház udvarának nagykapujában álltak, ezért megkérdezte, hogy mit szeretnének tőle. A bejelentő erre azt válaszolta, hogy jöjjön ki az udvarról az utcára, mert meg fogja őt ütni. Panaszos ekkor az ingatlan udvarából kiment az utcára, ahol szóváltásba keveredett a bejelentővel és barátjával, de ekkor bántalmazás nem történt. A szóváltást követően visszament az udvarba, melyet követően a bejelentő ismételt felszólította, hogy jöjjön ki, aminek eleget tett. Amikor másodjára kilépett az utcára, a bejelentő átadta szemüvegét a mellette álló barátjának, és ekkor elkezdte őt ököllel ütni a bejelentő, mire ő védekezésként ellökte magától. Kérdésre elmondta, hogy sérülése nem keletkezett és orvosi ellátást nem igényel. Az intézkedéssel érintettek részére a panasztételi lehetőségről való tájékoztatást követően került sor a Panaszos elfogására és előállítására a Rendőrkapitányságra. Mivel a Panaszos együttműködő volt, ezért további kényszerítő eszköz alkalmazására nem került sor.

A Panasztestület állásfoglalásával ellentétben tettenérés során került sor – *figyelemmel a Kúria 13/2013. számú büntető elvi határozatában (EBH2013. B.13.) megfogalmazottakra, mely szerint a tettenérés kapcsán a jogszabály olyan feltételt nem fogalmaz meg, hogy az elfogásnak anélkül kell megtörténnie, hogy az elkövetőt szem elől tévesztették volna* – a Panaszos elfogására.

A Panasztestület is egyetértett abban, hogy az előállítás célja a büntetőeljárás megindítása volt, ezért arra kellő jogalap birtokában került sor és megfelelt az arányosság követelményének, így nem sérült a Panaszos személyi szabadsághoz való joga.

Álláspontom szerint azért sem sérült a Panaszos tisztességes eljáráshoz való joga, mivel az elfogása és előállítása joghátrányt nem okozott számára, jogorvoslati lehetőségében korlátozásra nem került.

Mindezekre tekintettel megállapítom, hogy a Panaszossal szemben kezdeményezett rendőri intézkedés megalapozott és indokolt volt. A rendőri intézkedés során a tényállás tisztázása érdekében meghallgatásra került a bejelentő, a tanú és a Panaszos is, melynek során a helyszínen elismerte, hogy védekezésként ellökte az őt megtámadó bejelentőt, akinek sérülései keletkeztek. A jogszerűen intézkedő rendőr helyesen állapította meg, hogy Panaszos bűncselekményt követett el, ezért került sor elfogására és a további intézkedések megtétele miatt előállítására.

Álláspontom szerint az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja, és az Rtv. 29. § (2) bekezdése alapján jogszerűen került sor a Panaszos igazoltatására, illetve az Rtv. 33. § (1) bekezdésének a) pontja, valamint a Szolgálati Szabályzat 28. § (1) bekezdése alapján a szándékos bűncselekmény elkövetésén tettenért Panaszos elfogása és előállítása megalapozott és jogszerű volt.

Megállapítom, hogy a Panaszos elfogására és előállítására jogszerűen került sor. A fentiekre tekintettel, az előállítással szemben benyújtott panasz alaptalan.

2. A Panaszos sérelmezte az elhúzódo előállítást és az előállítás időtartamának meghosszabbításáról szóló tájékoztatás elmaradását.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdés szerint:

„(3) A rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.”

Az Rtv. 33. § (4) bekezdés szerint:

„(4) Az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.”

A Szolgálati Szabályzat 30. § (3) bekezdés szerint:

„(3) Az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. § (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.”

A Szolgálati Szabályzat 30. § (4) bekezdés szerint:

„(4) Ha az előállítás időtartamának az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerinti meghosszabbítása válik szükségessé, ennek tényét és időtartamát a fogvatartottal - a személyi szabadság korlátozása 8. órájának lejártát megelőzően - szóban közölni kell, és a meghosszabbítás tényét, okát, időtartamát, illetve annak közlését az előállításról készített jelentésben, valamint

az előállítás időtartamáról kiállított igazoláson, az engedélyezésre jogosult vezető aláírásával együtt fel kell tüntetni.”

A határozat II. pontjában felsorolt rendelkezésre álló bizonyítékokból megállapítottam, hogy a Panaszos előállítására *-n, * óra * perckor került sor. Ezen időponttól folyt a felek, a Panaszos és a tanúk helyszíni meghallgatása, az adatgyűjtés, illetőleg annak helyszíni eldöntése, hogy milyen további intézkedéseket kell végrehajtani. A sérült ellátása érdekében az intézkedő rendőrök mentőt kértek a helyszínre. Ezután történt meg a Panaszos előállítása a Rendőrkapitányságra * óra * perckor.

A rendőrkapitányságon letéti jegyzőkönyvet vettek fel, kitöltötték a fogvatartással kapcsolatos dokumentációt, bevezették a Panaszos adatait a fogdai nyilvántartásokba. Ezt követően kerülhetett sor annak eldöntésére, hogy a rendőrök által észlelt gyanú megalapozza-e valamely halaszthatatlan nyomozási cselekmény elrendelését, és ha igen, akkor milyen intézkedéseket kell végrehajtani, jegyzőkönyvezni. Szükséges volt az illetékesség, valamint a cselekmény minősítésében történő döntés is, mely cselekmények alapja a kényszerintézkedésről készült rendőri jelentés volt, melynek elkészítése szintén időt vett igénybe. A rendőri jelentés elkészítését követően a parancsnoknak vizsgálnia kellett, hogy az intézkedés jogszerű, szakszerű és indokolt volt-e. Az előállítás időtartama alatt a hatóság lefoglalást hajtott végre, melyről szintén jegyzőkönyvet kellett készíteni. Ezt követően a nyomozó hatóság tanú-, illetve gyanúsított kihallgatásokat fogantatosított, az azokban foglaltakat értékelte az esetleges további nyomozati cselekmények (pl. az ellentétek feloldása céljából szükséges-e szembesítés) megtervezése érdekében, valamint rabosítást hajtott végre.

A fenti nyomozati cselekmények elvégzése a rendőrség hatáskörébe tartozik, jogszabályi kötelezettségen alapulnak, azok időnként időigényesek, így bár a Panaszos számára láthatóan semmilyen intézkedés nem történt az ügyében – figyelembe véve a helyszínen, valamint a rendőrkapitányság épületében fogantatosított további intézkedéseket, nyomozati cselekményeket – a Panaszos elfogásához kapcsolódó és a fentiekben részletezett rendőri intézkedések tartama arányban állt az előállítás időtartamával, ezért az előállítás elhúzóására vonatkozó panasz alaptalan.

Az előállításról kiállított igazolás szerint az előállítás *-n, * óra * perckor kezdődött és *-n,* óra * perckor fejeződött be, ekkor a Panaszost szabadon bocsátották. A rendőrségi előállítás időtartamáról szóló igazolást aláírta, annak tartalmát megértette, tudomásul vette, egy példányát megkapta, ezáltal az előállítás időtartamának meghosszabbításáról szóló tájékoztatást megkapta.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapítottam, hogy hozzátartozó kiértesítését nem kérte, az előállításával és a rendőri intézkedés módjával szemben az előállítás során panasszal nem élt, betegségben nem szenvedett, élelmezést nem kért.

Az Alosztály záradék az ügyben keletkezett személyes szabadságot korlátozó jelentéshez elnevezésű irat fellelhető a bizonyítékok között, mely az előállítás időtartamának meghosszabbítását tartalmazza, azonban nem található feljegyzés a szóbeli közlés megtörténtére vonatkozóan.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapítom, hogy az eljáró hatóság a Szolgálati Szabályzat 30. § (4) bekezdésben előírt szóbeli tájékoztatási kötelezettségének

nem tett eleget és a Panaszost az előállítás időtartamának meghosszabbításáról nem tájékoztatta. A fentiekre tekintettel, a benyújtott panasz megalapozott.

3. A Panaszos sérelmezte a kényszerítő eszköz (bilincs) alkalmazását az épületen belüli kísérés során.

A Rendőrség Fogdaszolgálati Szabályzatának kiadásáról, egységes szerkezetben a módosításáról szóló 12/1999. (V. 20.) ORFK utasítással, valamint a 6/2002. (III. 11.) ORFK utasítással szóló 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasítás (a továbbiakban: Fogdaszolgálati Szabályzat) 1. pontja szerint:

„1. A rendőrség fogdaszolgálati szabályzata (a továbbiakban: Szabályzat) a rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) alapján a rendőrségre háruló feladatok végrehajtásának szabályait tartalmazza. A rendőrségi fogva tartás során a Szabályzat előírásait kell alkalmazni. Az itt nem szabályozott kérdésekben az egyéb jogszabályok és belső rendelkezések az irányadóak.”

Fogdaszolgálati Szabályzat 74. pontja szerint:

„74. A kísérő őri feladatra a rendőrség hivatásos állományú tagja jelölhető ki. A kísérő őrzést végrehajtó rendőr szolgálatát a rendszeresített felszereléssel, bilincsrre szerelt vezetősíjjal és bilincsrögzítő övvel teljesítse. (A vezetősíj, a bilincsrögzítő öv más erre alkalmas - emberi méltóságot nem sértő - eszközzel helyettesíthető.) A kísérő őrnél a rendszeresített felszerelésen kívül csak olyan kisméretű tárgyak lehetnek, amelyek a mozgásban nem zavarják.”

[A fogdán kívüli kísérés, őrzés]

Fogdaszolgálati Szabályzat 76. pontja szerint:

„76. A fogdai kísérés lehet:

- a) belső kísérés (a rendőrségi objektumon belül történik),*
- b) külső kísérés (a rendőrségi objektumon kívül történik).”*

Az Rtv. 15. § (1) és (2) bekezdése szerint:

„(1) A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

(2) Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.”

Az Rtv. 16. § (1) bekezdése szerint:

„(1) A rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.”

Az Rtv. 17. § (1) bekezdés szerint:

„(1) A rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.”

A bilincs alkalmazása kapcsán a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság egy másik esetben megállapította, hogy: „(...) őrzésbiztonsági szempontok alapozták meg a bilincs alkalmazását, mert az együttműködő magatartás és a felperes ígérete, hogy nem fog megszökni nem vezethet az őrzésbiztonsági rendszabályok szigorú szintjének csökkentéséhez.(...)”²

Tekintettel arra, hogy jogszabály írja elő, hogy a rendőrségi objektumon, épületen belül történő ún. belső kísérés végrehajtására kijelölt rendőr szolgálatát a rendszeresített felszereléssel, bilincsrre szerelt vezetősíjjal és bilincsrögzítő övvel teljesítse, ezért került sor a Panaszos bilincsben történő kísérésére.

Megállapítom, hogy a Panaszos – az épületen belüli kísérés idejére – bilincsben történő kísérésére jogszerűen került sor. A fentiekre tekintettel, a benyújtott panasz alaptalan.

4. A Panaszos sérelmezte a rendőrök megjegyzését, mely szerint poénkodva és vihorászva hangos megjegyzést tettek rá.

A panaszos panaszbeadványának kiegészítésében sérelmezte, hogy az előállítás időtartama alatt, az előállító helyiségben tartózkodása alatt (* óra körül) azt tapasztalta, hogy „két személy a kukucsukálón benézve, poénkodva és vihorászva hangosan megjegyezték, hogy EZ A GARÁZDA!”.

Ez a kijelentés nem sértő, becsmérő, illetve nem egyértelműen a Panaszosnak szólt, továbbá ellentmond a Panaszos által a rendőri szerv vezetője részére *-n előterjesztett panaszbeadványában leírtakkal, mely szerint „*ki szeretném hangsúlyozni, hogy az eljárás során a két járőr, az előállítóban szolgálatot teljesítő hölgy(ek), valamint a 2 nyomozó velem szemben a lehetőségekhez mérten udvariasak és segítőkészek voltak.*”

A Panaszos saját állítása mellett egyéb bizonyítékot a hatóság részére nem szolgáltatott, illetve az eljárás során e tárgykörben a rendőri jelentésektől eltérő bizonyíték nem merült fel. Tekintettel a – a Pp. jelen határozat III. részében kifejtetett – hivatkozott rendelkezésére is, az azokban foglalt tényekre vonatkozó ellenkező bizonyíték hiányában döntésem meghozatala során a rendőri jelentésekben foglaltakat vettem alapul.

Mindezekre figyelemmel a panaszt e tekintetben alaptalan.

5. A Panaszos sérelmezte hazaszállításának elmaradását.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdés szerint „*Akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint*

a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy
b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kitételétől függően

ba) az országos rendőrfőkapitány,

bb) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy

² Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 20. K. 29867/2013/5. számú ítélete

bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója bírálja el.”

Az Rtv. idézett rendelkezése szerint hatáskörömbe kizárólag azon rendőri intézkedések tartoznak, amelyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel, más esetekben érdemi vizsgálatot nem folytathatok.

A Panasztestület állásfoglalásában rámutatott, hogy a rendőrségnek nincs olyan kifejezett jogszabályi kötelezettsége, mely szerint az állampolgárokat egy-egy rendőri intézkedést követően haza kellene szállítani, vagy akár segédkezni kellene a hazajutásban, mivel a konkrét ügyben egyéb olyan körülmény nem merült fel, mely ezt indokoltá tette volna.

Ezen érveléssel egyetértésben megállapítom, hogy a panasz alaptalan.

VI.

A Panasztestület eljárásban megállapította, hogy a bejelentés tartalma miatt a rendőrségnek fennállt az intézkedési kötelezettsége, nem valósult meg tettenérés, viszont fennállt a bűncselekmény elkövetésének a gyanúja, így az előállításhoz szükséges jogalap birtokában került sor és megfelelt az arányosság követelményének is, ezért nem sérült a Panaszos személyes szabadsághoz való joga.

Ugyanakkor a helytelen jogalap megjelölése miatt sérült a tisztességes eljáráshoz való joga, illetve szintén sérült a Panaszos személyes szabadsághoz való joga az előállítás időtartama miatt. A Panaszos hazaszállításának elmaradása miatt viszont a Panasztestület nem állapította meg a Panaszos emberi méltósághoz való jogából levezethető testi épséghez való jogának sérelmét.

Álláspontom szerint nem sérült a Panaszos tisztességes eljáráshoz való joga, mivel elfogása és előállítása joghátrányt nem okozott számára, jogorvoslati lehetőségében korlátozásra nem került és mivel a Kúria büntető elvi határozata alapján a tettenérés kapcsán a jogszabály olyan feltételt nem fogalmaz meg, hogy az elfogásnak anélkül kell megtörténnie, hogy az elkövetőt szem elől tévesztették volna, ezért a szándékos bűncselekmény elkövetésén tettenért Panaszos elfogása és előállítása megalapozott és jogszerű volt.

Mindezekre tekintettel megállapítom, hogy a Panaszossal szemben kezdeményezett rendőri intézkedés megalapozott és indokolt volt. A rendőri intézkedés során a tényállás tisztázása érdekében meghallgatásra került a bejelentő, a tanú és a Panaszos is, melynek során a helyszínen elismerte, hogy védekezésésként ellökte az őt megtámadó bejelentőt, akinek sérülései keletkeztek.

Panaszos előállítása időpontjától kezdődően került sor a felek, a Panaszos és a tanúk helyszíni meghallgatásra, az adatgyűjtésre, illetőleg annak helyszíni eldöntésére, hogy milyen további intézkedéseket kell végrehajtani. A sérült ellátása érdekében az intézkedő rendőrök mentőt kértek a helyszínre. Ezután történt meg a Panaszos előállítása a rendőrkapitányságra, mely időigényes tevékenység.

A rendőrkapitányságon különböző kötelező adminisztráció végrehajtására is sor került (pl.: letéti jegyzőkönyvet vettek fel, kitöltötték a fogvatartással kapcsolatos dokumentációt, bevezették a Panaszos adatait a fogdai nyilvántartásokba).

Ezt követően kerülhetett sor annak eldöntésére, hogy a rendőrök által észlelt gyanú megalapozza-e valamely halaszthatatlan nyomozási cselekmény elrendelését, és ha igen, akkor milyen intézkedéseket kell végrehajtani, jegyzőkönyvezni. Szükséges volt az illetékesség, valamint a cselekmény minősítésében történő döntés is, mely cselekmények alapja a kényszerintézkedésről készült rendőri jelentés volt, melynek elkészítése szintén időt vett igénybe. A rendőri jelentés elkészítését követően a parancsnoknak vizsgálnia kellett, hogy az intézkedés jogszerű, szakszerű és indokolt volt-e. Az előállítás időtartama alatt a hatóság lefoglalást hajtott végre, melyről szintén jegyzőkönyvet kellett készíteni. Ezt követően a nyomozó hatóság tanú-, illetve gyanúsított kihallgatásokat fogatosított, az azokban foglaltakat értékelte az esetleges további nyomozati cselekmények (pl. az ellentétek feloldása céljából szükséges-e szembesítés) megtervezése érdekében, valamint rabosítást hajtott végre.

A fenti nyomozati cselekmények elvégzése a rendőrség hatáskörébe tartozik, jogszabályi kötelezettségen alapulnak, azok időnként időigényesek, így bár a Panaszos számára láthatóan semmilyen intézkedés nem történt az ügyében – figyelembe véve a helyszínen, valamint a rendőrkapitányság épületében fogatosított további intézkedéseket, nyomozati cselekményeket – a Panaszos elfogásához kapcsolódó és a fentiekben részletezett rendőri intézkedések tartama arányban állt az előállítás időtartamával, ezért az előállítás elhúzódására vonatkozó panasz alaptalan.

A Panasztestület megállapításával és az azokból levont következtetésekkel a fentiekben kifejtett indokok alapján nem értek egyet.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

Döntésem az alábbi jogszabályokon alapul:

- Magyarország Alaptörvénye XXIV. cikk;
- a Polgári Perrendtartásról szóló 1952. III. törvény 195. § (1) bekezdése, 330. § (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 50. § (1) bekezdése, 100. § (1) bekezdés e) pontja, 109. § (1) bekezdés a) pontja;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 13. § (1) bekezdése, 15. § (1) és (2) bekezdése, 16. § (1) bekezdése, 17. § (1) bekezdése, 29. § (1) bekezdés a) pontja, 29. § (2) bekezdése, 29. § (6) bekezdése, 33. § (1) bekezdés a) pontja, 33. § (2) bekezdés b) pontja, 33. § (3) bekezdése, 33. § (4) bekezdése, 92. § (1) bekezdése, 92. § (2) bekezdése, 93/A. § (6) és (7) bekezdése;
- a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 28. § (1), 30. § (3), 30. § (4) bekezdése;
- a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 195. §;
- a büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 164. §, 339. § (1) bekezdése szerint;

- a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 170. §;
- a Rendőrség Fogdaszolgálati Szabályzatának kiadásáról, egységes szerkezetben a módosításáról szóló 12/1999. (V. 20.) ORFK utasítással, valamint a 6/2002. (III. 11.) ORFK utasítással szóló 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasítás (a továbbiakban: Fogdaszolgálati Szabályzat) 1., 74. és 76. pontja;
- a belügyminiszter irányítása alá tartozó nyomozó hatóságok nyomozásának részletes szabályairól és a nyomozási cselekmények jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítésének szabályairól szóló 23/2003. (VI. 24.) BM-IM együttes rendelet 140. §, 141. §.

Budapest, 2015. február „ .”

**Papp Károly r. altábornagy
rendőrségi főtanácsos
országos rendőrfőkapitány**